τὰ μὲν, ὅσα τύχης· τὰ δὲ, φύσει· τὰ δὲ, βίᾳ. ὅσα δ' αὐτοὶ, καὶ ὧν αὐτοὶ αἴτιοι, τὰ μὲν, δι' ἔθος· τὰ δὲ, δι' ὄρεξιν· καὶ τὰ μὲν, διὰ λογιστικὴν ὄρεξιν· τὰ δὲ, δι' ἀλόγιστον. ἔστι δὲ, ἣ μὲν βούλησις, μετὰ λόγου ὄρεξις ἀγαθοῦ· οὐδεὶς γὰρ βούλεται, ἀλλ' ἢ ὅ, τ' αὖ οἰηθείη εἶναι ἀγαθόν· ἄλογοι δὲ ὀρέξεις, ὀργὴ καὶ ἐπιθυμία· ὥστε πάντα ὅσα πράττουσιν, ἀνάγκη πράττειν δι' αἰτίας ἕπτὰ, διὰ τύχην, διὰ βίαν, διὰ φύσιν, δι' ἔθος, διὰ λογισμὸν, διὰ θυμὸν, δι' ἐπιθυμίαν. τὸ δὲ πρεσβυτέρᾳ καθ' ἡλικίας, ἢ ἕξεις, ἢ ἀλλ' ἄπτα τὰ πρακτέα, περιέρχον· εἰ γὰρ συμβέβηκε τοῖς νέοις ὀργίλοις εἶναι, ἢ ἐπιθυμητικοῖς, οὐ διὰ τὴν ἡλικίαν πράττουσι τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ δι' ὀργὴν, καὶ ἐπιθυμίαν. οὐδὲ διὰ πλοῦτον καὶ πενίαν, ἀλλὰ συμβέβηκε, τοῖς μὲν πένησι, διὰ τὴν ἐνδειαν, ἐπιθυμεῖν χρημάτων· τοῖς δὲ πλουσίοις, διὰ τὴν ἐξουσίαν, ἐπιθυμεῖν τῆς μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν. ἀλλὰ πράξουσι καὶ οὗτοι, οὐ διὰ πλοῦτον καὶ πενίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἄδικοι, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ λεγόμενοι κατὰ τὰς ἕξεις πράττειν, διὰ ταῦτα ταῦτα πράξουσιν. ἢ γὰρ διὰ λογισμὸν, ἢ διὰ πάθος· ἀλλ' οἱ μὲν, δι' ἡδονὴν, καὶ πάθη, χρηστά· οἱ δὲ, διὰ ταναντία. συμβαίνει μέντοι, τῆς μὲν τοιαύτης ἕξεσι τὰ τοιαῦτα ἀκολουθεῖν· τῆς δὴ τοιαύτης δὲ, τὰ τοιάδε· ὀλίγοις γὰρ ἴσως, τῷ μὲν σώφρονι, διὰ τὸ σῶφρον, δόξαι τε καὶ ἐπιθυμίαι χρηστὰ ἐπακολουθοῦσι περὶ τῆς ἡδονῶν· τῷ δ' ἀκολάστῳ, αἱ ἐναντίαι περὶ τῆς αὐτῆς τούτων. διὸ, τὰς μὲν τοιαύτας διαιρέσεις ἑαυτῶν· σκεπτέον δὲ, ποῖα ποίοις εἴωθεν ἕπεσθαι· εἰ μὲν γὰρ λευκὸς ἢ μέλας, ἢ μέγας ἢ μικρὸς, οὐδὲν τέτακται τῆς τοιούτων ἀκολουθεῖν· εἰ δὲ νέος ἢ πρεσβύτης, ἢ δίκαιος ἢ ἄδικος, ἤδη διαφέρει. καὶ ὅλως ὅσα τῆς συμβαινόντων ποιεῖ διαφέρειν τὰ ἤδη τῆς αἰθρώπων. οἷον, πλουτεῖν δοκεῖτω ἢ πένεσθαι, δοίσῃ τι, καὶ ἀτυχεῖν. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον ἐρουμένων δὲ περὶ τῆς λοιπῶν εἴπωμεν πρότερον. ἔστι δ', ὅτὸ τύχης μὲν, τὰ τοιαῦτα γιγνόμενα, ὅσων ἥτε αἰτία ἄορίστος, καὶ μὴ ἕνεκά του γίγνεται· καὶ μήτε ἀεὶ, μήτε ὡς ὀλίγιστον πολὺ, μήτε τεταγμένως. δῆλον δ' ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς τύχης περὶ τούτων. φύσει δὲ, ὅσων ἥτε αἰτία ἐν αὐτοῖς, καὶ τεταγμένη·

A aut sunt à fortuna: aut natura: aut vi. Quæcunque verò per se, quorum ipsi sunt caussæ, alia sunt per consuetudinem: alia per appetitionem: & ex his alia per participem rationis appetitionem: alia per expertem rationis. Est autem voluntas cum ratione appetitio boni: nemo enim vult, nisi quod existimauerit esse bonum. Expertes verò rationis appetitiones sunt ira

B &cupiditas. Quare necesse est omnia quæcunque agunt, propter septem caussas esse, fortunam, vim, naturam, consuetudinem, rationem boni, iracundiam, cupiditatem. At diuidere ex ætatibus, vel habitibus, vel aliis quibuscunque, ea, quæ aguntur, superuacaneum est. Si enim contingit iuuenibus, vt iracũdi sint, vel cupidi, non propter ætatem agunt talia, sed propter iram, & cupiditatem. Neque diuites, &pau-

C peres propter diuitias, & paupertatem: sed contingit quidem pauperibus, propter indigentiam cupere pecunias: diuitibus verò propter licentiam, cupere non necessarias voluptates. Verùm agunt quoque isti, non propter diuitias, & paupertatem, sed propter cupiditatem. Similiter verò etiam iusti, & iniusti, & alij, qui dicuntur ex habitibus agere, propter hæc omnia agunt:

D aut enim propter rationem boni, aut propter affectum, sed partim propter mores, & affectus bonos, partim propter contrarios. Contingit tamen, vt his quidem habitibus talia sint consequentia: illis verò talia. Statim enim fortasse temperanti propter temperantiam, & opiniones, & cupiditates bonæ sunt consequentes de voluptatibus: at intemperanti contrariæ de his ipsis. Quam ob rem huiusmodi diuisiones omittendæ sunt. Considerandum

E verò est, quæ res quos soleant consequentes habere. Nam si albus sit, aut niger, aut magnus, aut paruus, nihil statutum est talium esse consequens. Si verò iuuenis, aut senex sit aut iustus, aut iniustus, iam differt. & omnino quæcunque ex contingentibus efficiunt vt differant mores hominum, quemadmodum diuésne esse existimetur, an pauper, differret aliquid: & aduersáne fortuna, an prospera vti. Atque hæc quidem posteriùs dicemus. Nunc ve-

F rò de reliquis dicamus primùm. Fiunt à fortuna talia, quorum caussa indefinita, & quę non gratia huius fiunt, & non semper, nec plerũq. nec ordinatè. Hæc autẽ manifesta sunt ex definitione fortunæ. Natura fiunt quorũ caussa in ipsis est, & ordinatè: